

KATHOLIKUS NÉPLAP.

52. szám.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizetheti rá Pesten, a jó és olcsó könyvkiadó-társulat ügynökénél: ezkorutca 6. szám, földszint, a szerkesztőségénél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál.

Pest, december 28. 1853.

Előfizetési díj Budapesten kihordással félévre 1 ft. pp. vidékre postán, borítékban félévre 1 ft. 20 kr. pp. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” ezimezendők. (Pesten a központi papnöveldeben.)

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeség a jó akaratu embereknek. Luk. 2, 14.

Az oltárlámpa.

III.

A lámpa elalszik.

A kis Mari titkos fájdalmat látszott szenvedni; az anya aggályos gondossággal figyelt gyermekére, ama fájdalom azonban olly örömmel változott, minőt csak az ég adhat. Gyakran ha egymás mellett ültek a munkánál, egy fohász emelkedett ki a leány kebléből, egy köny gördült a nedves orcán esendesen alá, de nem sokára ég felé emelé örömsugárzó szeméit, a legszentebb béke ömlött el arcuzatán, és ajkai mozogtak, mintha tiszta lelkekkel szólana. Az anya illy pillanatokban meg akará szólítani, de a szó elhalt ajkán, és ő csak imádkozhatott!

Egy nap azonban mégis megkérdezé gyermekét, mi foglalná lelkét annyira el.

„Anyám, én semmit sem akarok előtted titkolni, válaszolá a kedves gyermek, kevés nap mulva elmul a fogadás hét éve, és le kell tennem a fehér öltönyt.”

„És az szükséges gyermekem! Te elég erős vagy, hogy a mezőn dolgozhassál, és ezt e ruhában nem teheted. Gyermekem, dolgoznunk kell, nehezen kell dolgoznunk, mert” — könnyek folyták el hangját, midőn férje gyalázatát meg kelle említenie.

„Anyám, én nem félek a munkától. Tudom, hogy csak szegény parasztleány vagyok, de ha a fehér öltönyt leteszem, jobban ki vagyok téve a világ veszélyeinek, és nem számíthatok már annyira Mária védelmére. Őszintén meg kell néked mondanom anyám, én is tettem fogadást. —

Azon éjjel tevém azt, midőn apám először maradt el, és azóta többször ismétetem. Én kértem az Istent, miszerint ne engedné, hogy fehér ruhámat valaha letegyem, hanem, hogy szeplötelenül a sírba vihessen. Arra is kértem az Istent, hogy fogadná el éltemet atyám megtérésének áldozatául! Én nem gondolhatok mást, mint hogy a jó Isten kegyelmesen fogadta áldozatomat!”

Az anya e szavakra igen megijedt, és hevesen szólt; „Ovakodjal gyermekem attól, hogy az eget kísérsed. Az Isten meghallgatja imádat, a nélkül, hogy illy áldozatot kívánna. Én bizalmasan remélem. Hisz te most egészségesebb is vagy, mint egyébkor!” Végre azt határozta az anya és leány, hogy a fogadás évnapiján korán reggel a templomba mennek, hogy ott néhány órát az imának szenteljenek. és aztán a kis Mari hófehér öltönyt a tájékon lakó földmivesek közönséges ruházatjával váltsa fel. Maria legnagyobb gondal készíté el az ártatlanság ruháját, valamint a legszebb virágokból készült koronát is, hogy azt a szüzek királynéjának szentelje.

Azalatt Pétert folyvást kínzá lelkiismeretének furdalása. Az utolsó halasztás hetei elmúltak; millyen legyen azonban a jövő éj szörnyü bűnmerénye, az még mindig ki nem kutatható titok volt előtte. Azalatt a két idegen házában minden gyors elutazásra volt elkészítve, minden szorgalmasan összerakott, és az öszvérek készen állottak. Péter azonban nem készült a futásra, részint mivel nem ismeré a merény mivoltát, részint azért, mert nem félt annak netán előkerülő következményeitől. — Lelkiismerete inkább kínzá, mint az ideiglenes büntetés félelme, és örömet szeretett volna tömlöczben vagy gályán élni, ha csak visszanyerhetné ismét lelki nyugalmát. Az utolsó napon a vad legények durva vétkes beszé-

deikkel és folytonos ivással bátorságot iparkodtak a szegény Péterbe önteni. Ő ugyan nem volt teljesen részeg, de mégis annyira elkábítva, hogy mindenre kész volt, és semmi merénnytől sem borzadt többé vissza. Csak a gyilkolás gondolatjától borzadt; de midőn a bűnmerénnyt nyilvánították előtte, mellyben részt kellene vennie, akkor visszaborzadt, és a tett még szörnyűbbnek látszott neki, mint a gyilkosság. Csak midőn a házat elhagyták, mellyben tobzódtak, nyilvánították a zsványok az ördögi tervet Péter előtt. Az nem volt egyéb, mint a Máriahegyi kápolna kirablása. A gazdag zsákmánnyal azonnal Moldvába akartak menekülni. Ha a villám érintette volna, nem iszonyodott volna Péter annyira, mint ezen szörnyű terv hallatára. Ég és föld előtt ünnepélyesen kijelenté, hogy semmiféle erőszak sem birhatja ilyen gaztetre.

De ezen zsványok mesterségökben nagyon is gyakorlottak valának. Ők be hagyák végezni beszédjét, és aztán elébe adák, miszerint már későn van, magát visszavonni, és hogy készek őt azonnal a hatóságnak átadni, ha velök tartani vonakodnék. Ők különben azt is mondák, hogy ez utolsó büntették; ha penitenciát fog tartani, és meggyónni, egy bűn már nem tesz különbséget annyi közt. Különösen két okuk volt, hogy a templomrablásnál Péter legyen czinkosuk; mert ez először jól tudá, a templomban melly tárgyak nagy értékűek, mellyek tiszta ezüsből, és mellyek csak megezüstözve; és másodsor igen érdekőkben volt, hogy valaki hátramaradjon, kit az igazság karja azonnal elérhessen, mi futásukat mindenestre elősegitené. Ők Péterhez olly hevesen és határozottan szólottak, hogy ez nem kétkelhetett azon, hogy fenyegetésöket a vonakodás esetében csakugyan kiviszik. Péter a következményeket előrelátá, a neje és gyermekére való gondolat szörnyen aggasztá. Mi lenne ezekből, ha ő a hatóság kezébe kerül? Ő elhatározta magát, hogy zsarnokainak engedelmeskedik. A vita sokaig feltartá őket, s most azt határozották, hogy míg a zsványok egyike Péterrel a kápolnába lép, a másik őrt álljon az ajtónál, és őszvért tartson készen, hogy a zsákmányt elhordhassák. Az ajtó nyitva állott, az sokszor történt, mert az egész tájékon még álmodni sem mert senki a templomrablás lehetőségéről. Halkan és vigyázva léptek be a tolvajok, maguk a megátalkodott zsványok is borzadtak, és Péter fenhangan hallá szívet dobogni félelemből. Mint a jó lelkiismeret, csendesesen és világosan égett a lámpa. Olly tiszteleltre méltónak még nem látszott annak szent világa a nyomorultnak legjobb

napjaiban sem, mint jelen pillanatban, mellyben olly szörnyű jelenetet kelle megvilágítania. Soha! még soha sem tünt a boldogságos Szűz szobra olly szeretetreméltón, olly felségesen fel, mint épen ezen alkalommal! Ó Judás! Judás! így látszott a Boldogságos Szűz Péterhez szólani; ő ki nem állhatta tekintetét, merevedten a földre süté szemeit, és itt képzelmében saját gyermekét látta feküdni, mint egykor hét év előtt. Mint változott ő meg a kegyelem napja óta! És most a lámpára pillantott fel, a szentély ezen órára, az angyalszemre, melly a kenyér színe elatt rejtlő igaz Szeretnél virraszt. Valóban, ő inkább egy lángoló bosszúkarddal ellátott Kerúb tekintetét állotta volna ki, mint a lámpáét! E tusa kinzá lelkét, ő mintegy le volt bilincselve.

Halkan susogott a rabló hozzá:

„Bajtárs, fogjunk a dologhoz. Időt veszünk!”

„En nem tehetem, nem merészelhetem ezt,” susogott Péter.

„Micsoda képtelenséget csevegsz? Emlékezzél meg szavadra! Azonnal fogj hozzá!”

„Nem! én nem akarom azt kirabolni, ki nekem gyermekemet adá vissza!”

„Hah! mondá a rabló viesorogva. Inkább akard-e leányodat meggyilkolva látni, mint szavadat megtartani? Csak vonakodjál! Tíz perez mulva házadban vagyunk, egy negyed mulva leányod holttest.”

Péter nyöszörögve borzadt össze, a sátán győzedelmeskedett. „Hát legyen meg, mondá reszketve, de ne ezen lámpa fényénél, kérlek, ne ennek világánál.”

„Mért nem, kérdé a másik, tán nem elég neked?”

„Ne kérdezz sokat. Vedd inkább a te lámpásodat, jobb lesz úgy.”

A rabló is morgott valamit fogai közt, hogy neki sem tetszik ama világosság, kinyitá tehát lámpását, mellynek világa vérpirosan fénylett a piszkos üvegen keresztül, és az oltárlámpa szűztiszta fényét bemocskolá, miként egy vérpatak valamelly kristályforrás tiszta vizét, vagy valamelly égő kunyhó fénye a szűz holdvilágot. De Péterre nézve az mégis vigasz volt.

„Te nem szereted a lámpát, barátom! jólteszed, szólt a rabló. En se szeretem azon helyen, a hol függ, mert ezüsből van. Rántsd le, én azalatt az ezüst gyertyatartókat veszem az oltárról.”

Ezt Péter is akará tenni, behunyt szemmel rántá a lámpát le, és elolta! de ugyanazon pillanatban sikoltás hallatszott, és pedig olly fájdalmas, hogy mint valamelly kétélű kard járta át

Péter lelkét. Honnét jött a sikoltás, senki sem tudta, de a rablónak úgy látszott, mintha a lámpa lánzával valamely ember életfonalat szakasztották volna el.

IV.

A lámpa ismét meggyújtatik.

Ama szörnyű sikoltás a rablók esontvelejét hatotta át. A rabló fogai vaczogtak, a lámpa kiesett reszkető kezéből és Péterrel az ajtóhoz rohant. Itt állt a harmadik reszketve mint a többiek.

„Hallottad-e“ kérdék ezek.

„Hogy hallottam-e? igen! én egész életemben nem szeretném még egyszer hallani. Engem többé senki sem bír arra, hogy templomokat raboljak ki, már elejétől fogva nem tetszett nekem az egész dolog,“ válaszolt a kérdett reszketve, és czinkosával haza sietett. Péter most magánosan volt. Első gondolja volt, Istennek hálát adni, ki nek gondviselése azon iszonyu büntöl megóvta őt, és nejét meg gyermekét a durva zsványok dühös bosszujától megvédte; de e gondolatnál oly félelem kabitá el, mely esontvelejét fagyasztá. Sietve futott gaztettének színhelyéről, sietve futott azon helyről, hol ama szörnyű jajkiáltás még mindig füleiben csengett. Péter ösztönszerűleg haza sietett, oly gyorsan, mennyire a sötétség engedé, mely most, miután az oltárlámpa eloltatott, az utat beborítá. Előre, csak előre kergeté őt aggodalma, és ha a szelet hallá háta megett zugni, akkor bünnel terhelt lelkiismerete azt úgy tünteté elébe, mintha százan üldöznék bosszút szomjazva őt, a templomrablót; minden ag, minden galy, mely feje fölött meghajlott, bosszupallosnak látszott előtte. Most virradni kezdett, és a mint sebesen előrohant, egyszerre asszonyi alakot látott maga előtt, ki utját elállotta. Szörnyű volt ezen alak kinézése, felbontott haja és ruhája a szélben repült. — A félelmet gerjesztő idegen alak az ösvény legveszélyesebb pontján állott, épen a tátongó mélység előtt. Péter hazamentében minden aron ki akará kerülni ezen barátságatlan alakot, de az mozdulatlanul állt előtte, miként egy kővé vált bosszuló angyal. Ő a mélység felé hajlongott le; Péter erősebben tekintett ra — s nejére ismert. Görcsösen kezénél fogva őt, kiáltá:

„Sarolta! feleségem! Mért bámézkodol oly vad tekintettel le?“

A nő nem felelt, némán mutatott egy fehér pontra a mélységben.

Mi az? kérdé Péter, tán valamely kő vagy juhocska a völgyben?“

„Igenis, felelt Sarolta zokogva, az a mi juhocskánk, a mi Marink!“

„És mit csinál ő oda len?“

Ekkor Sarolta nyugodtan feléje fordulva mondá: „Elfelejtetted-e Péter, hogy ma gyermekünk csodálatos felgyógyulásának hetedik évnapja van? Korán utnak indultunk, hogy ama szent helyen imádkozzunk. Könnyen és vigan szökdécselt előttem Mari; ekkor az oltárlámpa világa eltűnt szemünk előtt; Mari most természetesen jobbra fordult, mint magam is tettem volna, ha első vagyok, — de egyszerre leesett a mélységbe. Egy szivrepesztő kiáltást tön, és mindennek vége volt!“

„Jaj nekem! kiálta Péter kimondhatlan fájdalommal. Én magam voltam az, ki a gyermeket megöltem, mert én oltottam el az oltárlámpát!“ És mielőtt neje akadályozhatta volna, egy tüskebokorba fogódzott, átveté magát a mélységben, és hol sziklába, hol pedig bokorba kapaszkodott. A kövek legördültek lábai alatt, és fenhargon hangzott tompa zugásuk lenn a mélységben. Itten utat törni magának lefelé, azt a legvakmerőbb vadász sem merte volna tenni. De Pétert a kétségbeesés hajtá. Most lenn állt egyetlen gyermekének drága holttesténél, gyermekénél, mely drágább volt nekie, mint saját élete.

Itt feküdt a kis leány, mintha esendes álomban merült volna, és az angyalok fektették volna ide. A fájdalomnak nyoma sem látszott arcvonásain, egy seb, egy vérfolt sem. Szeplőtelen tiszta volt fehér öltönye, még kezeiben tartá a boldogságos Szűznek áldozatul szánt virágokat. Mindenesetre még a leesés előtt kelle meghalnia, és pedig minden fájdalom nélkül.

Péter egy pillanatig a halottnál térdepelt, szívét forró imában kiöntve, és gyengéden, mint ereklyét fogván a holttestet karjaival körül, föl-vivé azt mélyen szomorkodó anyjához. Sarolta nem bírt sírni, ő az egész eseményben az isteni gondviselést látta működni, hosszú forró esőket nyomott a kedves gyermek még meleg ajkaira, és mondá: Péter! hozzám intézett szavaid örökre vannak feleséged hű keblébe vésve. Élénken emlékeztem hét év előtti imádra. Valamelly szentségtelen kéz oltá el az oltárlámpát, és avval a gyermek életét is. Két forró ohajtása volt jámbor gyermekünknek. Első: hogy a fehér ruhát szeplőtelenül vigye sirba, és hogy a liliomok mennyei öltönyében fektessék koporsóba. Első kérését meghallgatá az Isten, a második —

„No mi volt a második?“ kérdé Péter ki-mondhatlan fájdalommal.

„Életét akará feláldozni megtéréséért.“

„Igen, szólta az apa, e kérést is meghallgatá az Isten“ és könnyei fojták el szavát.

Alig ejté ki mély fohások közt e szavakat, és úgy látszott nekik, mintha valamely barátságos csillag tűnt volna fel, esodálkozva néztek körül, és az oltárlámpa szelid világa fénylett előttök. A remete felébredt a nagy jajkiáltásra; felugrott tehát, gyertyát gyújtott, és nem sokára meggyőződött arról, hogy bűnmerénnyre vetemedt templomrablók léptek a szentélybe, esodálkozva lépett ki a templom elébe; és ekkor a kis temetés vonult feléje. Az anya mély fájdalommal elbeszélte a dolog egész folyamatját, férjét csak megemlíté, és elmondá, mikép merészelt az bátran a mélységbe leszállani. A jó aggastyán vigasztalva szólta a mélyen elsomorodott szülökhöz:

„Értem a dolog egész összefüggését. A leány forró kérését, miszerint az ártatlanság ruházatjában halhasson meg, meghallgatá a jó Isten, ő a szentélynek, mellynek disze volt, őrangyala lett. Végző kiáltása az ég fenyegető szava volt, melly a rablókat gaztettökben akadályozta. Halála megóvta a szent helyet a megszenteltségtelenítéstől. Az ő szive is a szeretet lángja volt, égő lámpa volt az Isten oltára előtt, mikor az egyik elaludt, akkor a másik is megszűnt égni!“

A temetési terv hamar meg volt csinálva. Azon helyre tévék a feketével takart Sz. Mihály lovát, mellyen Mari olly örömet térdepelt, és rátevék a jámbor áldozatot. Itt feküdt ő hófehér ruhában mosolyogva, és aranyfürtői szabadon ömlöttek le vállaira. Összekulcsolt kezeiben keresztet és olvasót tartott, fejét azon virágkoszoru ékesítette, mellyet a boldogságos Szűz számára font. Anyja mellette térdepelt, mialatt Péter könnyező szemekkel gyónta meg minden vétkeit a papnak, és Istennél való kiengeszteltetésének bizonyossága által boldogítva tért vissza gyermeke holttestéhez. Lelkiismerete tiszta volt, neki úgy tetszett, mintha megdicsőülve látná kedves gyermekét, és hallaná annak szavát az angyalok égi karai közt, kik a bűnös megtérésének örvendnek. Péter leányának megdicsőült arczára tekintett, és úgy látszott neki, mintha valamely új, édes és mennyei mosoly még szebben deritené fel szende vonásait. A halotti harang ismert hangja temetésre hívá össze a jámbor földműveseket, ők megdöbentek a váratlan jeleneten, midőn kedvesöket halva látnák; e látvány azonban minden fájdalmat elűzött. Az emberek elbeszélék egymásnak a történeteket, a két gyanús férfi megszökése mindenki gyanuját megerősíté, de Péterre a gyanúnak még árnyéka sem esett. Igaz, hogy sok köny folyt, de ezek csak a szánakodás könnyei voltak, és kiki saját veszteségét is siratá. Az anyák fel-emelék gyermekeiket, hogy ezek az elhunytak drága maradványait nézhessék, de a gyermekek nem irtoztak tőle, hanem esokolák a szép holtat, a legszebb léleknek néhai templomát,

* * *

Nyájas olvasó! ha valamely tavaszi vagy nyári napon a Máriahegyi kis temetőre jöttél volna, kis sirt találtál volna ott, szebbet és zöldebbet, mint bármely másikat, virágokkal egészen befedve, és köröskörül a kis sirkertészeket láttad volna, miként foglalatoskodnak kedvenzők földi nyughelyénél. Ha kérdezted volna a gyermekeket: kinek sirja legyen ez? azt felelték volna: a kis jámbor Marié. Mäskép nem tudták nevezni. Kevés év múlva mindkét felöl két új sirt találtál volna, Péter és Saroltaét, kik mindenki szeretetét és becsületét kinyerve, gyermekek mellé temették. Péter története csak halála után lett nyilvános, most mindenki megtudá, milly jelentőséggel volt reaja nézve a kedves oltárlámpa.

Sz. János Evangelista napjára. *)

Szent János, kedves tanítvány!
Te az Ur kedvében járván,
Sok kegyelmekre méltattál,
Mert szeretetben nagy voltál.

Megszeretett az a szépség,
A kít nemzett a szüzesség,
Mert élted folytán szüz voltál,
Oh te dicső lilomszál!

Azért a végvacsoránál
Az ő szent szívében nyughattál,
Igy díjazta szüzességéd
A te szeretett mestered.

A keresztfán Jézus anyja,
Boldog te! reád lett bizva,
Hogy annak gondját viseljed,
Kítől ő szüzen született.

A mit soha szem nem látott,
Mit soha fül még nem hallott,
Te azt Pathmos szigetében
Szemlélted egész fényében.

Igy tehetett bizonytságot
Jézusról a te irásod,
Hogy ő az Isten Fia volt,
A ki váltságunkért megholt.

Az isteni szeretetet,
Melly szivedben forrón égett,
Hirdették végig ajkaid,
Csak erre kérted fiaid.

Azért haláloed óráján
Mennybe vitt a szelíd Bárány,
Hogy a szeretet Istenét
Örökre dicsőítenéd:—

Esedezzel nála érttünk,
Hogy mindnyájan, a kik élünk,
Szeressük jó Istenünket,
Ki előbb szeretett minket.

Vezess Jézusunk szívéhez,
Szent Anyjának szüz kebléhez,
Hogy tiszta életet éljünk,
S veled mennyekben örvendjünk.

Házy Alajos.

Egy különös betegség és gyógyítása.

Hajdan élt egy dúsgazdag ember, ki mindig azon törte fejét: hogyan szaporíthassa vas ládájában levő aranyait. De mivel az aranyak sem nem fiadzanak, sem nyu-

lak módjára nem szaporodnak: annál fogva a dúsgazdag csupa spekulációval ölte magát mindaddig, míg nem egészen beteg leve. Az orvos meghivatván, vállalt vonita, pedig ez nem mindennapi dolog. Jelen esetben tehát legalább is a beteg ágya lábánál kellett állnia a halálnak: mert az orvos jónak látta, a papot meghivatni, hogy a beteget megvigasztalja. No ez ugyan jó soká nem akart a beteg fejébe térni, később azonban mégis rábeszéllette magát, mi csakugyan bajosan is megyen a közéletben is, miután az orvos urak olly érzékeny szívűek s annyira résztvevők a beteg iránt: hogy a világerő sem szomorítaná meg őt azon tanácsesal: hogy nem ártana lelki orvosról is gondolkodni. A tisztelendő ur tehát eljött, noha itt ugyancsak savanyu almába kelle harapnia: mert hogy s mint szokott a fősvény uzsorások lelki üdvének ügye állani: ezt már édes Üdvözítőnk is elég világosan kimondotta; különben már a varju is károgtá: hogy e dúsgazdagnak pénzesládájában sok sárga csikó hever, melly nem egészen oda tartozik, s hogy sok talléron, melly ott élere van verve, függ a szegény munkásnak véres veritéke, és az árvák s özvegyeknek rajta csillog keserű könnyűje.

A tisztelendő ur hihetőleg nem tudta, mennyire kedves a fősvénynek igaztalanul szerzett vagyona: mert legelőször is azon boszantó kérdéssel állott elő: hogy valljon akarja-e az idegen jószágot visszatéríteni vagy sem? A betegnek erre legkisebb kedve sem volt, s nagy alázattal mondá: hogy kedves hozzátartozóit lehetetlen koldusokként hátrahagynia, kik annyi szeretet és ragaszkodással viseltetnek hozzá. A lelkész fölhozta: hogy nagy balgatagság, felesége és gyermekeit lelkénél is jobban szeretni; de ez mitsem használt, mert a beteg semmit sem akart hallani az idegen vagyon visszatérítéséről. Nehéz szívvel távozott el tehát a lelkész, mert mit is csinálhatt volna a szerencsétlennel. Ezt a romai pápa sem oldozhatta volna fel mindaddig, míg a tett károkat jóvá nem teszi. Az orvos lelküismeretes ember volt, a derek orvos tehát tudta: hogy a lelkész urnak üdvös ítései ép olly kevésbé maradnak a fukar szívében, mint a falra hányt borsó, azért is mondá a lelkésznek: „Tisztelendő ur! mindjárt gyanítám, hogy a beteg megtérítéséből semmi sem lesz; de nem ártand még egy szert megkísérteni. A testet nem lehet többé megmenteni, szabadítsuk meg legalább a lelket. Lelkész ur, várakozzék még egy kissé, majd alkalmazok még egy „Visikátort“ a betegnek lelkére, tán csak mégis kihuzza a benne lévő igaztalanságot.“ A lelkész ur szíves köszönetet mondván az orvosnak, őt arra kéré: hogy lenne szíves a dolgot mindjárt megkísérteni, ha hogy még valamit használhatna vele.

Az orvos tehát belépván a beteghez, kérdést intézett hozzá hogyléte felől.

„Ah orvos ur, válaszolt a kérdezett, rosszul vagyok, érzem, hogy nincs messze halálom, mert a mellemet emésztő tűz, ah ez a tűz nem sokára véget vet életemnek!“

Mire amaz megtapintván üterét, fejét csóválva rövid szünet után mondá:

„El nem titkolhatom uram, ön veszélyes állapotban van, mindamellett ne essék még kétségbe, van még egy orvosszer, melly ha nem is tartaná meg életét, legalább fájdalomait fogja enyhíteni.“

„Ó drága orvos ur! hörögé amaz, e remény újra föléleszt, nevezze meg kérem azon szert, kerüljön bár fele birtokomba, megszerzem. Elni akarok, csak élni.“

„Lassan, lassan. mérsékelje magát, csitítá őt az or-

*) Mutatvány Házy Alajos Ének-gyűjteményéből.

vos, és csak ez egyre feleljen: meg van-e győződve neje és gyermekei őszinte szeretetéről? tudja-e biztosan: hogy irántai szeretetből áldozatra is készek?”

„Bizonyosan, bizonyosan kedves barátom, mondá a beteg, nóm és gyermekeim kedvemért a tűzbe is ugrálnak.”

„Jó! most már azon gyógyszerert is megmondhatom, igen egyszerű. Ha nője vagy gyermekeinek egyike újat a gyertya lángja fölött addig tartja, míg belőle egy csep nedv lehull, s ön e cseppel mellét bekeni: bizvást remélheti, hogy azon melkór, mellyben sinlődik, soká még nem fog lenni halálának oka.

Ha az ember annyira ragaszkodik az élethez, s az örökkévalóság hosszú útjára nem mer lépni, minden szerzől várja üdvét, legyen ez bár mennyire nevetséges is. A mi betegünk is tehát örömmel hívátá el feleségét. Ez már a második volt s fiatal létére csak azért ment férjhez a vén zsugorhoz, hogy gazdag hagyományából részesüljön; s a ládában lévő s kézen nem fordult tallérok sokkal kedvesebbek voltak szemeiben, mint az összeasztott vén ember, mindemellett azonban ezerszer is ismétlé napjában: hogy irántai szeretetből a tűzbe is kész ugrani, hogy egészségét életével is váltaná meg, s több illy esztelenségeket.

„Szeretsz-e valóban édes feleségem?” szólítá meg a belépő asszonyt.

„Ugyan kételkedhet-e egy pillanatig is forró szeretetemről, válaszolt a nő, nincs a földön több illy szeretet mint az enyém.”

Az öreg tehát eleibe adá különös tervét és kéré: hogy kedveért hozza e csekély áldozatot. Mire a nő nagy szemet meresztvén rája, haragosan mondá: „Nézzétek a vén b... ot, azt hiszi: hogy kedvemért ujjamat égtem össze. Bizony még csak ez kellene.”

A szegény beteg látván: hogy a fiatal asszony szíven egészen ismeretlen hürokat pendített meg, nagyot sohajtott, s megparancsolá kedves feleségének, hogy a szobából távozzék. Azután előhivatá tegidősb fiát, és kérését ismételte. Az urfi ugyan semmit sem felelt; hanem elkezdvén kacagni, megfordult a sarkán és fütörészve elhagyta a szobát. Másik fia hallván atyja különöz eszméjét, nem is jött be a szobába. Ekkor a szorongatott beteg egyetlen leányába veté reménye horgonyát, mert ez legtöbbet bizelkedett neki, s talán leginkább szerette is. Ez csudálkozva hallván atyja kérését, végre sok mentegetés után elhatározta magát ujja pörzsölésére. De a mint az orvos gyertyát gyujtott, a leány tartotta ugyan ujját annak lángja fölött, míg a meleg elevenére nem hatott, azután pedig megfutamlott, kiáltván: hogy talán eszeveszett az öreg, mert olly bohó gondolatai vannak. Ezt látván a vén uszorás keserűen kezdett sirni és jajgatni: „Ah! én éjjel nappal gyermekim szerencséséről gondoskodtam, így kiáltott föl, bármilly fáradságot sem sajnáltam, csak hogy szép vagyont szerezhessenek számokra, s e háladatlanok egy kis fájdalomtól is irtóznak, holott evvel éltemet menthetnék meg. Oh milly balgatag voltam, midőn szeretetükre számoltam.” Most épen kedvező hangulatba jött, hogy a lelkész től egy okos szót hallhasson, szívének mezeje föl vala dulva és szántva a bánat és fájdalom ekéjével, s ha az ember jó formán szükség és nyomoruságban van, szívében az Isten igéjének magva erős gyökeret verhet.

Orvosunk elmondá a lelkésznek, hogy s mint sikerült a gyógyítás s vélekedett: hogy addig kellene verni a vasat, míg meleg. A lelkész ur beméne tehát újra a keserűen csalódott beteghez, s újra figyelmezteté: hogy mi-

előtt meghalna, adja vissza az igaztalanul szerzett vagyont. De mind hiába, az uszorás lelke oda volt száradva az aranyokhoz, semmikép sem lehete őt jó utra birni. A lelkész ur kénytelen volt a végkísérletet megtenni, azért mondá:

„Istenem! milly balga ön, gyermekei egy pillanatig sem akarják ujjokat atyjok iránti szeretetből a gyertya lángja fölött tartani, s ön ezek miatt örökkön örökké akar égni?”

Ez használt. Az uszorás öklével megütve homlokát, fölkiálta:

„Igaz van, tisztelendő ur, én köszönöm az orvosnak: hogy illy esellel tanított meg, józanul gondolkodni. Lelkem ezentúl kedvesebb, mint bárki, csak én el ne veszíjsem lelkemet.” Erre azután fölemelkedvén, rövid számadás után kiadta mindenkinek az illetőséget, azon fölül vagyona egy részét a szegények között osztatta ki, s olly boldog s könnyűvé lett a szíve, mintha egy malomkövet hengeritettek volna le róla, s Istennel kibékülve, csendesen aludt el az örök nyugalomra.

Kedves családapa! talán nálad sinesen minden kellő rendben, talán nálad is van egynehány tallér igaztalan fogságban, s ha a pap, vagy a lélekismeret visszatérítést s más efféléket sugal, te is azt mondod: Hiszen gyermekeimnek csak nem hagyhatok koldusbotot s táskát. Lásd, annyira csak nem megy a dolog, és hiszed-e, hogy jobb örökké elkárhozni, mint itt e földön koldulni? Vagy mit használnsz nekik illy javaddal, nem tudod-e, hogy eben veti jószágának ebül kell vesznie; az igaztalanul szerzett vagyont átok lesz családodon. Kövesd tehát tanácsomat, s add vissza mindazt, mit nem egyenes uton szerzettél. Nyugodt lélek a legjobb tökepénz; s az isteni félelem becsesebb örökség, mint a pénz vagy a drágakövek.

A pécsi megyei mesterek — éneklők nyugdíj intézete a l a p s z a b á l y a i :

I. Az intézet rendezése.

1. §. Az intézet pártfogó-igazgatója a megyés püspök, széke megürülvén, a káptalani helyettes.

2. §. Az intézetbe fölvetetnek minden pécsi egyházmegyei katolikus rendes és segéd-tanítók, éneklők, és nyilvános tanítónok.

3. §. A fölvetetni kívánó tag magát az illető kerületi alesperesnél jelenti, és hány éves kimutatja; nejének és gyermekének születési évét szinte tanusítja.

4. §. A tagok évi jövedelmeik arányában osztályoztatnak. Az I-ső osztályt 150 és több; a II-at 100—150; a III-at 100-nál kevesebb ezüst forint évi jövedelmet élvező tagok képezik. A segéd-tanítók a III-ik osztályba tartoznak; mindenkinek, még a segédnek is szabadságában állván, magát felsőbb osztályba soroztatni.

5. §. Ki szabadon az intézetbe lépven később kimarad, mit befizetett, vissza nem követelheti.

6. §. Az intézet tagjai lenni megszűnnek, kik az évi díjfizetést elmulasztják, és megintetvén azt fél év mulva sem fizetik; — de azok is, kik vétségük miatt hivatalaiktól hatóságilag megfosztatnak.

7. §. A nyugdíjak osztása 1851-dik év első napján kezdődik.

8. §. Minden fizetések ezüst pénzben vétetnek.

II. Az intézet jövedelmei forrása.

9. §. A rendes, rendkívüli-évpótlási, előlépési, házassági, nemzési díjak fizetése a következő rovatok szerint történik:

Tagosztály	I.		II.					
	Rendes díj évenként		R e n d k i v ü l i d í j a k					
	for.	kr.	évpótlási	előlépési		házassági		nemzési
			for.	kr.	for.	kr.	for.	kr.
I.	5	—	5	—	5	—	—	20
II.	3	—	3	—	3	—	—	20
III.	1	—	1	—	1	—	—	20

10. § Évenként minden tag rendes díjt az I-ső, rendkívüli díjt csak az előforduló esetkor a II-ik tábla szerint fizet.

11. § A segéd tanítók mint illyenek a III-dik osztály díjainak, kivéven a nemzésit, csak felét fizetik ugyan, de ha magukat valamely osztályba sorozták, azon osztály szerint díjaznak.

12. § Ha 25 évesnél idősb lép az intézetbe, életének 26-ik évétől kezdve, nem számítván azon évet, mellyben 25-ik évét betölti, minden éveire a rendes díjt az I-ső, rendkívüli díjait pedig a II-ik tábla szerint pótolja.

13. § Ha rendes tag előlépést téven felsőbb osztályba soroztatik, ő is mindazt, mit a rendes tagok azon osztályban, mellybe az előlépő tag fölvétetik, ez idő alatt fizettek, — beszámítván az eddig tett minden fizetéseit, pótolni köteles.

14. § Az évi adakozás egészen és az évi jövedelem egy tized része, de az is, mi a nyugdíjak és gyámpénzek kiosztásából még fenmarad, — évenként az alapítványi tőke nevelésére fordítandó.

III. A nyugdíjak iránt megjegyzendők.

15. § Nyugdíjt nyerni ohajtó minden tag, ebbeli folyamodását, hivatalában töltött éveit, és szerzett érdemeit tanúsító bizonyítványával együtt az illető alesperesnek adja be, melly az egyházi kerületi ülésben 2—4 érdemesb kerületi tanítók hozzájárulása mellett tárgyalás alá vétetik, és a keletkezett véleménnyel együtt az intézet pártfogó igazgatójához küldetik. Így folyamodik az özvegy tanítónő is, magának és gyermekeinek nyug- és gyámpénzt nyerendő, — hiteles adatokkal tanúsítván ön és gyermekei születését, és férjéveli megesketését.

16. § A nyugdíj elnyerésére ajánltathatnak:

a) Kik 5 évig rendes és rendkívüli járulékot az intézetnek fizettek, de már betegségök vagy öregségök miatt hivataluk folytatására elégtelenek, habár a megyékből kiköltöztek.

b) A tagoknak özvegyei, ha házassági díj, — és azoknak törvényes gyermekei, ha nemzési díj értetük lefizetett. Azonban férjeiknél 25 évvel fiatalabb özvegyek nyugdíjt nem nyernek.

c) Azok, kik nem önvétükük miatt vesztették el hivatalukat; ha ártatlanságuk bírói ítélet által igazoltatik, három évig egész, — igazolás nélkül három évig fél-nyugdíjt nyernek. Mert ezen idő alatt hivatalt kereshetnek; a nyugdíjak pedig csak az öreg, és a szolgálatra már tehetetlenek fölségelésére szolgálnak.

17. § Az osztandó nyugdíj és gyámpénz az alapítvány erejéhez mérve, s az osztályszerinti fizetések arányában szinte három osztályra határoztatik meg:

az I-ső osztálybeli tagnak: ötven;

a II-ik osztálybelinek: harminczöt;

a III-ik osztálybelinek: husz ezüst forint adatik évenként. Az árvák minden nem- és osztálykülönség nélkül évenként öt forintot kapnak.

Ha a tagok száma szaporodni, és az évi jövedelem nevedekni fog, kész az intézet nagyobb segélyt nyújtani; jelenleg főczél az alapítványi tőkét gyarapítva szilárdítani.

18. § Az özvegyek férjeiknek egész nyugdíjában részesülnek.

19. § Ha valaki a nyugdíjasok sorába fölvétetik, a nyug- és gyámpénzét csak a rájövő év első napjától számítva nyeri.

20. § Ki nyugdíját fölvenni kívánja, mind ön, mind gyermekeinek életben létét, beadandó nyugtatványán mindenkor az illető lelkész által tanúsítja.

21. § Nyugdíjaikat elvesztik:

a) Kik bűnvád (actio eriminalis) alá esnek, és törvény szerint elmarasztaltatnak;

b) Kik Magyarországból kiköltöznek;

c) Az új házasságra lépő özvegyek, gyermekeikkel együtt;

d) A figyervek, ha 16, a leányok, ha 14 évet meghaladtak. — De ha nyomorultak, és élelmük keresésére alkalmatlanok, míg élnek, gyámolítatnak.

IV. Az intézet pénztárának kezelése.

22. § Az intézet pártfogó-igazgatója nevezi ki az intézet pénzeinek kezelőjét, annak hivatalokadási körét is ő rendeli el; és hivatalos eljárásáról tőle számat kér.

23. § Az intézet alapítványára fölügyel, számadásait évenként megvizsgálván, azokat kivonatban az alesperesek által a lelkészekkel és tanítókkal közli.

24. § Az intézet szabálya szerint a tagok fölvételét helybenhagyja, az érdemteleneket a tagok sorából kitorli.

25. § A nyugdíjra ajánlattokat, a mennyire érdeemesek, és az intézet ereje megengedi, a nyugdíjasok sorába fölveszi. Azonban ha ezen 24. és 25. §§-ban érintett pártfogó jogainak gyakorlását a szent széknek át nem engedi, ezen intézkedéseire nézve, mindenkor eleve a szent szék véleményét meghallgatja.

26. § A kerületi alesperesek évenként a tavaszi, vagy ha nyomós ok miatt elmaradt, az őszi egyházi gyűlekezet alkalmával, vagy a templomi pénztárak megvizsgálatakor az illetőktől az évi járulékokat beszédvén, neveik aláírásával ellátott jegyzék mellett, a megyei hivatalhoz küldik; a megyés püspök pedig azokat az intézet pénztárába áttéteti.

Pécsett, Május 20-kán 1850.

János s. k., primás.

Csöd-hirdetés tanítói állomásra. A duna-földvári es. kir. közigazgatási főbírói hivatal 4819 számu

hivatalos megkeresése következtében. — A dunaföldvári III-ik normál iskolai tanárság, Homoki Gáspár nyugalmazása által megürülvén, a ki ezt az állomást megnyerni akarja, — mellynek járandósága a méltóságos uradalomtól: 30 pozsonyi mérő gabna, 6 öl kemény fa, 6 akó bor, szabad lakás, 2 szobából, konyhából és kamarából, a várostól pedig 126 frt pgő, — politikai viseletéről a forradalomban és azóta, eddigi szolgálatjáról, praeparandiát végzéséről, erkölcsi magaviseletéről, magyar, német, némileg déák nyelvekbeni jártasságáról bizonyítványokkal bélyegzett papíron ellátva, legfőleg 24-ik januárig 1854. Duna-Földvárott magát jelentse. Kelt Duna-Földvárott, december 24-én 1853.

Egyed Antal,
pleb. és iskolai igazgató.

Csőd tanítói állomásra. *) Somogyban, Lengyel-Tothiban a tanítói és jegyzői hivatal megürülvén, a betöltése jövő évi martius 12-én történik. Az elnyerésre való pályázat pedig januárius 12-re tüzetett ki. A kik elnyerni kívánják, januárius 11-én a helybeli plebánosnál szükséges bizonyítványaikkal jelenjenek meg.

Koller János,
lengyel-tóthi plebános.

Kegyves adományok: A sz. gyermekség társulatának: a tereskei iskolás gyermekek 40 kr. pp. Főtisztelendő Fekete János, cz. kanonok, esperes és plebános 5 frt 6 kr.

Az amerikai missziokat segítő Leopoldina-egyletnek: a sellyei társtagok 24 frt. pp. **)

Kimutatása

a „Katholikus Néplap“ szerkesztőségéhez az 1853-ik év második felében beküldött kegyves adományoknak:

	frt.	pp.	kr.
A sz. gyermekség társulatának	306	—	45.
A jerusalemi sz. sirra	3	—	30.
A közép-afrikai misszióra	78	—	57.
A Leopoldina-intézetnek	1	—	—
A bécsi fogadalmi templomra	—	—	20.
A libanonhegyi templomra	—	—	24.
B. Schlör Alajos emlékére	4	—	—
A Csangó-Magyarok templomaira	8	—	—
Összesen :	402	frt.	56 kr. pp.

*) A lengyeltothi s decemb. 15-ére szóló csödhirdetés nem juttott kezünkhez. Szerk.

**) Miután ez összegek számadásunk bezárása után s közvetlen a lap nyomtatása előtt jöttek kezünkhez, csak a jövő évi kimutatásba fogjuk betenni. A hitelétről szóló tudósításokat szívesen vesszük, azonban lapunk szűk terjedelme azon kérelemre kényszerít, hogy azok röviden irassanak le. Szerk.

Melly összeg részint az esztergomi főtiszt. egyházmegye hivatal által, részint magánuton rendeltetése helyére vagy már elküldetett, részben pedig legközelebb elküldetni fog. Köszönet a kegyes adakozóknak! Szerk.

ELŐFIZETÉSI HIRDETÉS.

A „Katholikus Néplap“ jövő 1854-ik évben is a szokott előfizetési feltételek mellett fog megjelenni. Valamint szerkesztése körül, ugy eddigi tartalma- s alakjában sem fog változás történni. Fogunk mégis „Az elszegényedett falu“ czimű új rovat alatt a jövő félévben arról írni, hogy mi az oka sok falu anyagi elszegényedésének s erkölcsi sülyedésének, s miként lehet az illy szerencsétlen falukat ismét felsegíteni. Azt tartjuk ugyanis, hogy a „Katholikus Néplap“ nem vét irányt ellen, ha itt ott szót emel a falubeli népnek anyagi javáról is, mellyel az erkölcsiség is többnyire karöltve jár. — Megjelenik tehát ezentul is minden héten egyszer, szerdán. Az előfizetési díj Budapesten házhoz hordással félévre: 1 fr. pp; vidékre, postán, boríték alatt: 1 frt. 20 kr. pp. Egész évre 2 frt. 40 kr. pp. Évnegyedre előfizetések el nem fogadtatnak. A hely s az utolsó posta világos kitétele kéretik. Az előfizetési díjak a jó s olesó könyvkiadó-társulat ügynöki hivatalába (Pesten, czukor-utca, 6. sz.) bérmentes levelekben utasítandók. Ajánljuk ez újságlapot a t. közönség eddigi nagybecsű pártolásába. Szerk.

Előfizetési felhívás

a „CSALÁDI LAPOK“ 1854-dik évi folyamára.

Megjelenendnek e lapok Ney Ferenc szerkesztése mellett havonként kétszer, legalább 3 ivnyi füzetekben, színes borítékkal, nagy 8-rétben, az eddigi diszes kiállítással, koronként fametszetek és könyvomatok kíséretében. A szerkesztő mitsem mulasztand el, hogy e lapot többjelesebb író közremunkálásával a műveltebb köröknek minél élvezetesebbé tegye. — Előfizethetni Pesten a „Jó és olesó könyvkiadó társulat ügynöki hivatalában (czukor-utca, 6. sz. földszint); vidéken minden es. k. postahivatalnál. Előfizetési díj helyben: 7 pfrt; postán küldve boríték nélkül: 8 frt., borítékkal 9 frt. pp. Félévre helyben: 3 frt. 30 kr. pp.; vidékre postán küldve boríték nélkül: 4 frt. p., borítékkal: 4 frt. 30 kr. pp.

A Családi Lapok kiadó hivatala.

Kiadja „a jó és olesó könyvkiadó társulat,“ szerkesztő BLÜMELHUBER FERENCZ.

Pesten 1853. Nyomatja LUKÁCS LÁSZLÓ és TÁRSA, országut, 6. sz.